

υ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΤΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

ΙΙΙ ΤΜΗΜΑ

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του, στις 17 Ιανουαρίου 2020, με την ακόλουθη σύνθεση: Μαρία Αθανασοπούλου, Αντιπρόεδρος, Πρόεδρος του Τμήματος, Γεωργία Τζομάκα και Νεκταρία Δουλιανάκη, Σύμβουλοι, Μαρία Μωυσιάδου και Αικατερίνη Μαρκοβίτη (εισηγήτρια), Πάρεδροι με συμβουλευτική ψήφο,

Γενικός Επίτροπος της Επικρατείας: Παρέστη ο Επιτροπεύων Πάρεδρος της Γενικής Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο Ιωάννης Βασιλόπουλος, που αναπληρώνει νόμιμα τη Γενική Επίτροπο της Επικρατείας, η οποία είχε κώλυμα,

Γραμματέας: Σοφία Κουτσοβούλου, υπάλληλος του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Για να δικάσει την από 1 Δεκεμβρίου 2002 (με αριθμό κατάθεσης στο Διοικ.Πρ.Αθ./... και Α.Β.Δ. ΙΙΙ Τμήματος Ε.Σ./...2009) αγωγή του ..., κατοίκου ... (οδός ...), προσωρινώς διαμένοντος στην ... (..., βλ. σχετ. την από 11.12.2019 «δήλωση - εξουσιοδότηση - εντολή»), ο οποίος παραστάθηκε διά της πληρεξουσίας δικηγόρου του ... (Α.Μ./Δ.Σ.Α. ...),

κατά του Ελληνικού Δημοσίου, που εκπροσωπεί νόμιμα ο Υπουργός Οικονομικών, ο οποίος παρέστη δια του Παρέδρου του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους Κωνσταντίνου Παπαγεωργίου,

Κατά τη συζήτηση στο ακροατήριο ο «Ενιαίος Φορέας Κοινωνικής Ασφάλειας» (Ε.Φ.Κ.Α.), νομίμως εκπροσωπούμενος, παραστάθηκε διά του Παρέδρου του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους Κωνσταντίνου Παπαγεωργίου, υπό την ιδιότητά του ως φορέα που από 1.5.2018 έχει την αρμοδιότητα κανονισμού σύνταξης των συνταξιούχων του Δημοσίου, βάσει του άρθρου 100 του ν. 4387/2016 (Α' 85) και της Κ.Υ.Α. 2915/783/17.1.2018 (Β' 55), καθ' υποκατάσταση του Ελληνικού Δημοσίου.

Επί της αγωγής αυτής εκδόθηκε η .../2015 οριστική απόφαση του Τμήματος που την απέρριψε. Η απόφαση αυτή αναιρέθηκε με την .../2019

απόφαση της Ολομέλειας του Δικαστηρίου και αναπέμφθηκε η υπόθεση ενώπιον του Τμήματος για νέα κρίση με διαφορετική σύνθεση.

Κατά τη συζήτηση που ακολούθησε, το Δικαστήριο άκουσε:

Την πληρεξούσιο δικηγόρο του ενάγοντος, η οποία ζήτησε την παραδοχή της αγωγής.

Τον εκπρόσωπο του Ελληνικού Δημοσίου και του Ε.Φ.Κ.Α., ο οποίος ζήτησε την απόρριψη της αγωγής. Και,

Τον Πάρεδρο της Γενικής Επιτροπείας της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο, ο οποίος πρότεινε την μερική παραδοχή της αγωγής και την αναβολή έκδοσης οριστικής απόφασης, προκειμένου να συμπληρωθούν τα στοιχεία του φακέλου της υπόθεσης με βεβαίωση του Ε.Φ.Κ.Α. για το ακριβές ποσό της οφειλόμενης στον ενάγοντα αποζημίωσης.

Μετά τη δημόσια συνεδρίαση το Δικαστήριο συνήλθε σε τηλεδιάσκεψη, μέσω της υπηρεσίας τηλεδιασκέψεων e:Presence.gov.gr, ενόψει των διατάξεων του άρθρου 11 της από 11.3.2020 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου (Α' 55), η οποία κυρώθηκε με το άρθρο 2 του ν. 4682/2020 (Α' 76), καθώς και των άρθρων Πρώτο, Δεύτερο (παρ. 4) και Πέμπτο της Δ1α/ΓΠ.οικ. 33202 Κοινής Υπουργικής Απόφασης (Β' 2033/28.5.2020).

**Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα και
Σκέφθηκε σύμφωνα με το νόμο
Αποφάσισε τα εξής**

1. Η κρινόμενη αγωγή, που συμπληρώνεται με τα από ...2008, ...2008,2014 και ...2014 νομίμως κατατεθέντα υπομνήματα και αντικρούεται με το από ...2008 υπόμνημα του εναγομένου, παραπέμφθηκε προς εκδίκαση ενώπιον του Δικαστηρίου τούτου με την .../2008 απόφαση του Διοικητικού Πρωτοδικείου Αθηνών λόγω έλλειψης δικαιοδοσίας αυτού. Με αυτή ο ενάγων ζητεί - κατόπιν μετατροπής, με δήλωση του πληρεξουσίου δικηγόρου του στο ακροατήριο του Διοικητικού Πρωτοδικείου και με το ως άνω από 12.9.2014 υπόμνημα (βλ. το συνημμένο σε αυτό από ...2008 υπόμνημα), του αιτήματός του από καταψηφιστικό σε αναγνωριστικό - να αναγνωρισθεί η υποχρέωση του Ελληνικού Δημοσίου να του καταβάλει: α) το ποσό των εκατόν πέντε χιλιάδων ευρώ (105.000,00 ευρώ), νομιμοτόκως από την επίδοση της αγωγής, και το ποσό των χιλίων τετρακοσίων εβδομήντα ευρώ (1.470,00 ευρώ) μηνιαίως από την 1^η Δεκεμβρίου 2002, άλλως συνολικά κατ' αποκοπή το ποσό των τριακοσίων σαράντα έξι χιλιάδων οκτακοσίων ευρώ (346.800,00 ευρώ), ως αποζημίωση κατά το άρθρο 105 του Εισ.Ν.Α.Κ., για την ζημία που υπέστη, κατά τους ισχυρισμούς του, εξαιτίας της παράνομης συμπεριφοράς των οργάνων του εναγομένου, και ειδικότερα της Ανωτάτης της Αεροπορίας Υγειονομικής Επιτροπής (Α.Α.Υ.Ε.), της οποίας

αλληπάλληλες γνωματεύσεις ήταν νομικώς πλημμελείς, με αποτέλεσμα να αποστερηθεί της συντάξεως παθόντος εξαιτίας της υπηρεσίας και κατά συνεκδοχή για μακρύ χρονικό διάστημα, των αναγκαίων πόρων διαβίωσης και β) το ποσό των εκατόν πενήντα χιλιάδων ευρώ (150.000,00 ευρώ), νομιμοτόκως από την επίδοση της αγωγής, ως χρηματική ικανοποίηση λόγω της ηθικής βλάβης που προκλήθηκε σε αυτόν εξαιτίας της αντιμετώπισης που είχε από όλα τα κλιμάκια της Διοίκησης και ιδιαίτερα από το προσωπικό των Υγειονομικών Επιτροπών και της Ανώτατης Αεροπορίας Υγειονομικής Επιτροπής, που δεν εκτέλεσαν ορθά και σύννομα τα καθήκοντά τους, κατά παράβαση των αρχών της καλής και χρηστής διοίκησης. Τέλος, ο ενάγων ζητεί, το πρώτον με τα ως άνω υπομνήματα, να καταλογισθούν τα δικαστικά του έξοδα εις βάρος του εναγομένου.

2. Από τον συνδυασμό των διατάξεων του άρθρου 8 παρ. 1 του π.δ. 1225/1981 και των ρυθμίσεων του άρθρου 72 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας (Κ.Δ.Δ./μιας), κυρωθέντος με το άρθρο πρώτο του ν. 2717/1999 (Α' 97), που εφαρμόζονται αναλόγως κατ' άρθρο 123 του π.δ. 1225/1981, όπως αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 2 του άρθρου 12 του ν. 3472/2006 (Α' 135), συνάγεται ότι επί αγωγών συνταξιούχων υπαγόμενων στο συνταγματικώς κατοχυρωμένο ειδικό συνταξιοδοτικό καθεστώς των δημόσιων λειτουργών, υπαλλήλων και στρατιωτικών, με αντικείμενο την ικανοποίηση απαιτήσεων που απορρέουν από τη συνταξιοδοτική τους σχέση, είτε ευθέως εκ του νόμου, είτε ένεκα αδικοπραξίας κατ' άρθρο 105 Εισ.Ν.Α.Κ., ως εν προκειμένω, παθητικώς νομιμοποιείται πάντοτε το Ελληνικό Δημόσιο (πρβλ. ΕλΣ. Ολ. 1574/2019). Και τούτο, διότι στο πλαίσιο της συνταγματικής θεσμικής εγγύησης για το ειδικό αυτό συνταξιοδοτικό καθεστώς (βλ. ειδικώς για τους στρατιωτικούς άρθρα 23 παρ. 2 εδ. β, 45, 73 παρ. 2, 80 και 98 του Συντάγματος, ΕλΣ. Ολ. 2020/2020, 137/2019), το Δημόσιο μέσω του κρατικού προϋπολογισμού, συνιστά τον εκ του Συντάγματος εγγυητή του συστήματος και τελικό υπόχρεο της καταβολής των συντάξεων, ως συνέχειας των αποδοχών (ΕλΣ. Ολ. 2020/2020, 137/2019, 1388, 1277, 32/2018, 244/2017, II Τμ. 930/2019), αλλά και τον κατ' αρχήν φορέα της συνταξιοδοτικής σχέσης (βλ. άρθρο 1 του Συνταξιοδοτικού Κώδικα, κωδικοποιηθέντος με το άρθρο πρώτο του π.δ/τος 169/2007, Α' 210), με συνέπεια να καταλαμβάνεται και αυτό από τις συνέπειες της δικαστικής απόφασης (εκτελεστότητα, δεδικασμένο, υποχρέωση συμμόρφωσης), ανεξαρτήτως του εάν βαρύνεται αποκλειστικώς αυτό με την πληρωμή του ποσού ή εάν η σχετική αρμοδιότητα έχει διοικητικώς μεταβιβασθεί σε άλλον φορέα, ο οποίος έχει αναδεχθεί και το οικείο οικονομικό βάρος (ΕλΣ. Ολ. 2020/2020, 32/2018, 244/2017). Όταν δε αντικείμενο της αγωγής συνιστούν αποζημιωτικής φύσης απαιτήσεις των συνταξιούχων του Δημοσίου, κατ' άρθρο 105 Εισ.Ν.Α.Κ., λόγω παράνομων πράξεων ή παραλείψεων των οργάνων του, όπως στην επίδικη υπόθεση, το τελευταίο νομιμοποιείται παθητικώς

επιπροσθέτως και ως εκ της ευθύνης του που απορρέει από την παρανομία των οργάνων του (Ε.Σ. ΙΙΙ Τμ. 8/2020, 278/2019, πρβλ. Σ.τ.Ε. Ολ. 478-481/2018, 4741/2014). Τούτα, άλλωστε, ισχύουν ακόμη και μετά την σύμφωνη με το Σύνταγμα ρυθμιστικώς διακριτή και λειτουργικώς αυτοτελή ένταξη από 1.1.2017 του ειδικού αυτού συνταξιοδοτικού συστήματος στο ευρύτερο δημόσιο ασφαλιστικό σύστημα του Ενιαίου Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (ΕΦΚΑ), ήδη μετονομασθέντος από 1.3.2020 σε «Ηλεκτρονικό Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης» (e-ΕΦΚΑ) [βλ. άρθρα 1 εδ. β, 1B παρ. 2, και τις διατάξεις του Κεφαλαίου Β του ν. 4387/2016, Α' 85, όπως ισχύουν μετά την τροποποίησή τους με τις οικείες διατάξεις του ν. 4670/2020, Α' 43, σε συνδυασμό με τις ρυθμίσεις των άρθρων 51, 53, 70 και 100 του ν. 4387/2016 και τις κατ' εξουσιοδότηση αυτών εκδοθείσες κ.υ.α. 124456/0092/13.12.2016, Β' 4074, περί μεταφοράς από 1.1.2017, της αρμοδιότητας πληρωμής και αναδρομικών συντάξεων στον ΕΦΚΑ και ήδη e- ΕΦΚΑ, και 2915/783/17.1.2018, Β' 55 για την ολοκλήρωση μέχρι τις 30.4.2018 της μεταφοράς αρμοδιοτήτων της Γενικής Διεύθυνσης Χορήγησης Συντάξεων Δημοσίου Τομέα της Γενικής Γραμματείας Δημοσιονομικής Πολιτικής του Υπουργείου Οικονομικών στον εν λόγω φορέα και επί της σύμφωνης με το Σύνταγμα ένταξης της κατηγορίας αυτής στον ΕΦΚΑ και ήδη e- ΕΦΚΑ ως εκ της αναδρομικής ισχύος των ερμηνευτικών διατάξεων των άρθρων 19, 20, 21, 22 και 23 του ν. 4670/2020 βλ. Ε.Σ. Ολ. 2020/2020, σκ. 135]. Από τις ως άνω δε οργανικές διατάξεις περί ΕΦΚΑ και ήδη e- ΕΦΚΑ και ελλείπει ρητής, ειδικής και σαφούς αντίθετης ρύθμισης συνάγεται ότι θεσπίζεται και δική του αυτοτελής και πρόσθετη υποχρέωση καταβολής των σχετικών ποσών στους δικαιούχους, ήτοι των αποζημιωτικής φύσης αξιώσεών τους, χωρίς να αποσβέννεται η υποχρέωση του Ελληνικού Δημοσίου (πρβλ. άρθρο 477 του Αστικού Κώδικα περί της σωρευτικής αναδοχής χρέους, ελλείπει αντίθετης, ρητής και σαφούς ρύθμισης και ΑΠ 60/2017, 984/2006, 557/1999), υπό το φως και των άρθρων 20 παρ. 1 και 17 του Συντάγματος, 6 παρ. 1 της ΕΣΔΑ και 1 του Πρώτου Προσθέτου Πρωτοκόλλου αυτής (πρβλ. αποφ. ΕΔΔΑ της 13.9.2011, Ζαφρανάς κατά Ελλάδος, σκ. 36, της 5.2.2009 Βοντάς κατά Ελλάδος, σκ. 35, της 31.5.2007 Bistronic κατά Κροατίας, σκ. 33, της 27.3.2007 Αποστολίδης και λοιποί κατά Τουρκίας, σκ. 70, της 21.5.2002 Jokela κατά Φινλανδίας, σκ. 45). Ενόψει αυτών, μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και του ΕΦΚΑ και ήδη e- ΕΦΚΑ ιδρύεται παθητική εις ολόκληρον ενοχή, κατά τα άρθρα 481 επ. Α.Κ., ο δε δικαιούχος δύναται να εναγάγει παραδεκτώς οποιονδήποτε των υπόχρεων - συνοφειλετών ή όλους μαζί είτε συγχρόνως είτε διαδοχικώς για το σύνολο ή για μέρος της παροχής (ΑΠ Ολ. 1770/2014, 176/1976). Στις περιπτώσεις δε που η αποζημιωτική αγωγή έχει ασκηθεί πριν από τη σύσταση του ΕΦΚΑ και ήδη e- ΕΦΚΑ και στρέφεται αποκλειστικώς κατά του Ελληνικού Δημοσίου, το τελευταίο δεν κωλύεται, κατ' εφαρμογήν της κ.υ.α. 124456/0092/13.12.2016, είτε οίκοθεν είτε στο πλαίσιο συμμόρφωσης προς σχετικές δικαστικές αποφάσεις, να

προβεί, με μεταφορά των σχετικών πιστώσεων στον εν λόγω φορέα, σε ικανοποίηση των συνταξιοδοτικών απαιτήσεων μέσω του φορέα αυτού, κατά την τακτική πληρωμή των συντάξεων από το τελευταίο (Ε.Σ. ΙΙΙ Τμ. 8/2020). Συνεπώς, η υπό κρίση αγωγή παραδεκτώς στρέφεται κατά του Ελληνικού Δημοσίου, το οποίο και εξακολουθεί να νομιμοποιείται παθητικώς στην παρούσα δίκη.

3. Η υπόθεση συζητήθηκε νόμιμα.

4. Η ένδικη αγωγή νομίμως επανεισάγεται για συζήτηση, κατόπιν της .../2019 απόφασης της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου, με την οποία αναιρέθηκε η .../2015 απόφαση του παρόντος Τμήματος και, κατά τα διαλαμβανόμενα στο σκεπτικό της, αναπέμφθηκε η υπόθεση προκειμένου αυτή να εξετασθεί εκ νέου, με διαφορετική σύνθεση. Ειδικότερα, με την ως άνω απόφαση της Ολομέλειας κρίθηκε ότι το Τμήμα, απορρίπτοντας την αγωγή ως απαράδεκτη ελλείπει δικαιοδοσίας του Ελεγκτικού Συνεδρίου, έσφαλε κατά την εν λόγω παραδοχή του, διότι η αγωγή, με την οποία επιδιώκεται, κατ' άρθρο 105 Εισ.Ν.Α.Κ., η αποκατάσταση ζημίας του ενάγοντος, προκληθείσας, κατά τους ισχυρισμούς του, λόγω της στέρησης συντάξεων κατά παράβαση της συνταξιοδοτικής νομοθεσίας, εξαιτίας πλημμελειών στις γνωματεύσεις της αρμόδιας Ανώτατης Υγειονομικής Επιτροπής, που οδήγησαν στην επικαλούμενη μη νόμιμη απόρριψη του αιτήματός του περί συνταξιοδότησης, υπάγεται στη δικαιοδοτική αρμοδιότητα του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

5. Με το άρθρο 105 του Εισ.Ν.Α.Κ. θεσπίζεται η ευθύνη του Ελληνικού Δημοσίου για αποζημίωση από τις παράνομες πράξεις ή παραλείψεις των οργάνων του κατά την άσκηση της δημόσιας εξουσίας, η οποία έχει ανατεθεί σ' αυτά. Κατά την έννοια της ως άνω διάταξης, για να στοιχειοθετηθεί υποχρέωση αποζημίωσης εκ μέρους του Δημοσίου απαιτείται η πράξη ή παράλειψη των οργάνων του να είναι παράνομη, δηλαδή να παραβιάζεται με αυτή κανόνας δικαίου, με τον οποίο προστατεύεται ορισμένο ατομικό δικαίωμα ή συμφέρον και, επίσης, να συνδέεται αιτιωδώς με τη ζημία του διοικουμένου (Ε.Σ. Ολ. 1473/2006). Περιλαμβάνεται δε στην αποζημίωση αυτή, κατά το άρθρο 298 Α.Κ., τόσο η αποκατάσταση της ζημίας που υπέστη η υπάρχουσα, πριν από την παράνομη πράξη ή παράλειψη, περιουσία του ζημιωθέντος (θετικής ζημίας), όσο και η αποκατάσταση της ζημίας που αυτός υπέστη, γιατί στερήθηκε λόγω της παράνομης πράξης ή παράλειψης παροχές, τις οποίες με πιθανότητα, κατά τη συνήθη πορεία των πραγμάτων ή τις ειδικές περιστάσεις, θα αποκόμιζε, αν δεν είχε μεσολαβήσει η παράνομη συμπεριφορά των οργάνων του Δημοσίου (αποθετικής ζημίας). Επομένως, η παράνομη άρνηση ή παράλειψη των οργάνων της συνταξιοδοτικής Διοίκησης, κατά την άσκηση της δημόσιας εξουσίας που τους έχει ανατεθεί,

να καταβάλουν, σύμφωνα με το Σύνταγμα και τις ισχύουσες διατάξεις, σύνταξη σε δικαιούμενο προς τούτο από το Δημόσιο, η οποία είχε ως αποτέλεσμα να του προξενήσει τελικώς ζημία, που αντιστοιχεί στις συντάξεις που στερήθηκε κατά χρονικό διάστημα προγενέστερο εκείνου που προσδιορίστηκε από τα συνταξιοδοτικά όργανα ως χρόνος έναρξης καταβολής της σύνταξης, γεννά αστική ευθύνη του κράτους κατά το άρθρο 105 Εισ.Ν.Α.Κ. Με την έγερση δε της κατά το εν λόγω άρθρο αποζημιωτικής αγωγής ενώπιον του Ελεγκτικού Συνεδρίου δεν επιδιώκεται η καταβολή συντάξεων, αλλά ζητείται η αποκατάσταση της ζημίας (θετικής ή αποθετικής) που προκλήθηκε στο δικαιούχο από την παράνομη στέρηση συνταξιοδοτικών παροχών, για τον προσδιορισμό του ύψους της οποίας (ζημίας) και μόνο λαμβάνονται απλώς υπόψη τα ποσά των συντάξεων, που παρά το νόμο δεν καταβλήθηκαν (πρβλ. Ε.Σ. Ολ. 1634/2012, 1346/2006, ΙΙ Τμ. Ε.Σ. 584/2007, ΙΙΙ Τμ. Ε.Σ. 1000/2007, 2854/2009, 2742/2010). Επίσης πρέπει να συντρέχει συγχρόνως και πρόσφορη αιτιώδης συνάφεια μεταξύ της ζημιόγону συμπεριφοράς και της επελθούσας ζημίας, πράγμα που συμβαίνει όταν κατά τα διδάγματα της κοινής πείρας και της λογικής η συμπεριφορά αυτή κατά τον χρόνο και τους όρους υπό τους οποίους συνέβη, ήταν ικανή κατά τη συνηθισμένη πορεία των πραγμάτων, χωρίς τη μεσολάβηση εκτάκτου και ασυνήθιστου περιστατικού να επιφέρει ζημία (Α.Π. 638/1992). Εξάλλου στην παράγραφο 1 του άρθρου 66 του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων (τότε π.δ. 1041/1979, Α' 292, στη συνέχεια π.δ. 166/2000, Α' 153, και ήδη 169/2007, Α' 210) ορίζεται ότι ο κανονισμός των εις βάρος του Δημοσίου πληρωτέων συντάξεων, βοηθημάτων και επιδομάτων, με εξαίρεση τις προσωπικές συντάξεις, ενεργείται από την Υπηρεσία Συντάξεων του Γ.Λ.Κ. με πράξη του διευθυντή της αρμόδιας διεύθυνσης κανονισμού συντάξεων. Η πράξη κανονισμού συντάξεως είναι υποχρεωτική για το Δημόσιο και για τον ενδιαφερόμενο. Συνακόλουθα, και σύμφωνα με το άρθρο 216 παρ. 1 Κ.Πολ.Δ/μιας που ίσχυε κατά τον κρίσιμο για την υπόθεση χρόνο, η αποζημιωτική αγωγή ενώπιον του Ελεγκτικού Συνεδρίου εκτός από τα στοιχεία που ορίζονται στα άρθρα 118 ή 117 Κ.Πολ.Δ/μιας πρέπει να περιέχει : α) σαφή έκθεση των γεγονότων που θεμελιώνουν σύμφωνα με το νόμο την αγωγή και δικαιολογούν την άσκησή της από τον ενάγοντα κατά του εναγομένου, β) ακριβή περιγραφή του αντικειμένου της διαφοράς και γ) ορισμένο αίτημα, ώστε η αγωγή να μην είναι αόριστη και ανεπίδεκτη δικαστικής εκτίμησης. Ειδικότερα δε σε τέτοια αγωγή με βάση το άρθρο 105 Εισ.Ν.Α.Κ. για το ορισμένο αυτής πρέπει να προσδιορίζονται σαφώς: α) τα παράνομα ενεργήσαντα όργανα του εναγομένου, β) η συγκεκριμένη παράνομη πράξη ή παράλειψη κάθε οργάνου αυτού (εναγομένου) που να έλαβε χώρα κατά την εκτέλεση ανατεθειμένης σ' αυτό υπηρεσίας, που να τελεί σε εσωτερική συνάφεια με την εκτέλεση της υπηρεσίας, η οποία να συνιστά άσκηση δημόσιας εξουσίας και γ) η συγκεκριμένη μείωση της περιουσίας του δανειστή (θετική ζημία) και η αιτία αυτής, ενώ στην

περίπτωση που ζητείται διαφυγόν κέρδος, εξειδικευμένη και λεπτομερή μνεία συγκεκριμένων περιστατικών, περιστάσεων και μέτρων που καθιστούν πιθανό το ζητούμενο διαφυγόν κέρδος με ιδιαίτερη επίκληση των κονδυλίων της ζημίας αυτής, ώστε για τα ανωτέρω θέματα σε περίπτωση αμφισβήτησης της αγωγής από το εναγόμενο να μπορεί να διαταχθεί από το Δικαστήριο η προσήκουσα απόδειξη (Α.Π. Ολ. 20/1992, Α.Π. 638/1992, Ε.Σ. ΙΙ Τμ. 1764/2008). Τέλος, η εν λόγω αγωγή ενώπιον του Ελεγκτικού Συνεδρίου για την αποκατάσταση της ζημίας από την παράνομη στέρηση συνταξιοδοτικών παροχών που προκλήθηκε στον δικαιούχο δεν κωλύεται από το άρθρο 60 παρ.1 του Συνταξιοδοτικού Κώδικα, το οποίο περιορίζει μόνο το χρόνο της αναδρομικής καταβολής συντάξεων σε τρία έτη από το χρόνο έκδοσης της οικείας πράξης ή απόφασης, χωρίς να αποκλείει τη διεκδίκηση από μέρους του δικαιούχου της ζημίας, η οποία απορρέει από αδικοπραξία του άρθρου 105 Εισ.Ν.Α.Κ. (Ε.Σ. ΙΙΙ Τμ. 852/2012 κ.α.), για προγενέστερο της τριετίας χρονικό διάστημα κατά το οποίο ο ενδιαφερόμενος δικαιούται σύνταξη, οπότε στην περίπτωση αυτή το δικαίωμά του αποσκοπεί στην αποκατάσταση της ζημίας την οποία υπέστη από την εκδοθείσα παράνομη πράξη των οργάνων της συνταξιοδοτικής διοίκησης.

6. Σε κάθε περίπτωση, για το παραδεκτό των αποζημιωτικών αγωγών που είχαν ασκηθεί μέχρι την 4η.7.2006 - ημερομηνία κατά την οποία αντικαταστάθηκε με το άρθρο 12 του ν. 3472/2006 το άρθρο 123 του π.δ. 1225/1981, το οποίο προβλέπει την ανάλογη εφαρμογή συμπληρωματικά προς την υφιστάμενη δικονομία του Ελεγκτικού Συνεδρίου των διατάξεων του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας (ν. 2717/1999), και όχι εκείνων του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, στις οποίες γινόταν μέχρι την ημερομηνία αυτή (4.7.2006) παραπομπή με την ως άνω διάταξη - το παράνομο της πράξης ή παράλειψης του συνταξιοδοτικού οργάνου απαιτείται να έχει προηγουμένως διαγνωσθεί κατά την οριζόμενη στο άρθρο 66 του Συνταξιοδοτικού Κώδικα διαδικασία, ήτοι στο πλαίσιο είτε ένστασης ενώπιον της Επιτροπής Ελέγχου Πράξεων Κανονισμού Συντάξεων είτε έφεσης ενώπιον του αρμοδίου Τμήματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου ή και ενδεχομένως αναίρεσης ενώπιον της Ολομέλειας του Δικαστηρίου αυτού, αφού μόνο με τη διαδικασία αυτή μπορεί να εξετασθεί η νομιμότητα των πράξεων ή παραλείψεων της συνταξιοδοτικής διοίκησης, αποκλειομένης της εξέτασής τους, έστω και παρεμπιπτόντως, με οποιαδήποτε άλλη διαδικασία (βλ. και Ε.Σ. Ολ. 2405/2005). Η εν λόγω απόφαση δε του Δικαστηρίου αποτελεί δεδουλευμένο, ως προς τη νομιμότητα της πράξης ή παράλειψης του συνταξιοδοτικού οργάνου. Από αυτά παρέπεται ότι, όταν διαγνωσθεί κατά την οριζόμενη στο άρθρο 66 του Συνταξιοδοτικού Κώδικα διαδικασία ότι τα συνταξιοδοτικά όργανα του Δημοσίου παρά το νόμο (εσφαλμένως) δεν προέβησαν σε κανονισμό σύνταξης σε στρατιωτικό, στον οποίο στη συνέχεια αναγνωρίστηκε

συνταξιοδοτικό δικαίωμα σε συμμόρφωση με δικαστική απόφαση, κατ' ορθή ερμηνεία και εφαρμογή των σχετικών διατάξεων, πλην όμως, λόγω του κατά το άρθρο 60 παρ. 1 του ίδιου ως άνω Κώδικα χρονικού περιορισμού στην αναδρομική καταβολή συντάξεων, η απονομή σύνταξης που προκύπτει λόγω διάπλασης του συνταξιοδοτικού δικαιώματος δεν μπορεί να ανατρέξει σε χρονικό διάστημα πέραν της τριετίας, συντρέχει η κατά το άρθρο 105 Εισ.Ν.Α.Κ. απαιτούμενη προϋπόθεση της διάγνωσης της παρανομίας των συνταξιοδοτικών οργάνων του Δημοσίου για τη θεμελίωση ευθύνης αυτού προς αποκατάσταση της ζημίας που υπέστη ο ήδη συνταξιούχος από τη στέρηση των συνταξιοδοτικών παροχών που edικαιούτο για προηγούμενο της τριετίας χρονικό διάστημα.

7. Από τις διατάξεις των άρθρων 26 παρ. 1 περ. ε' και 45 παρ. 1 του Συνταξιοδοτικού Κώδικα, όπως ίσχυαν κατά τον κρίσιμο χρόνο, συνάγεται ότι για να δικαιωθεί σύνταξη ο στρατιωτικός, ο οποίος κατέστη σωματικά ή διανοητικά ανίκανος, κατά ποσοστό τουλάχιστον 25%, λόγω τραύματος ή νοσήματος προερχόμενου εξαιτίας της υπηρεσίας, απαιτείται να υπάρχει μεταξύ της υπηρεσίας και του παθήματος αιτιώδης σύνδεσμος, δηλαδή σχέση πρόσφορης αιτίας και αποτελέσματος κατά τρόπο μάλιστα πρόδηλο και αναμφισβήτητο. Περαιτέρω, στην περίπτωση αυτή για την αναγνώριση δικαιώματος σύνταξης τηρείται η διαδικασία που προβλέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 51 του Συνταξιοδοτικού Κώδικα. Σύμφωνα με αυτές, μετά την υποβολή της αίτησης για χορήγηση σύνταξης παθόντος εξαιτίας της υπηρεσίας, το Υπουργείο διατάσσει τη διεξαγωγή ανακρίσεων από αξιωματικό της αρμόδιας στρατιωτικής αρχής, για την εξακρίβωση των περιστάσεων του παθόντος, της σχέσης αυτού με την υπηρεσία και του χρόνου που εκδηλώθηκαν οι συνέπειές του για πρώτη φορά, ο οποίος συντάσσει αιτιολογημένο πόρισμα. Μετά την ολοκλήρωση των ανακρίσεων και τη σύνταξη πορίσματος, ο σχετικός φάκελος διαβιβάζεται στο πλησιέστερο στην κατοικία του παθόντος οικείο νοσοκομείο (στρατού, ναυτικού ή αεροπορίας), όπου τριμελής επιτροπή, αποτελούμενη από τον Διευθυντή και δυο γιατρούς, αφού λάβει γνώση των ανακρίσεων και ύστερα από εξέταση του παθόντος, γνωματεύει, κατά την ανέλεγκτη επιστημονική της κρίση, με πλήρως αιτιολογημένη γνωμάτευσή της, για το είδος και τις συνέπειες του παθήματος, τον χρόνο εκδήλωσής του και εάν αυτό προήλθε πρόδηλα και αναμφισβήτητα εξαιτίας της υπηρεσίας, καθώς και για τον βαθμό της ανικανότητας του παθόντος, σύμφωνα με τη διάταξη της παρ. 3 του άρθρου 45, που παραπέμπει στον πίνακα παθήσεων νόσων και βλαβών του άρθρου 33 του ν. 1813/1988, Α' 243 (άρ. 51 παρ. 3 του Σ.Κ.). Ακολουθώντας, ο φάκελος των ανακρίσεων, συμπληρωμένος με τη γνωμάτευση της τριμελούς επιτροπής, διαβιβάζεται στην οικεία Ανώτατη Υγειονομική Επιτροπή, η οποία αφού λάβει υπόψη της όλα τα στοιχεία του φακέλου και εξετάσει τον παθόντα, εάν το κρίνει αναγκαίο και είναι δυνατό, αποφαινεται για τα προαναφερόμενα ζητήματα, για τα οποία

γνωμάτευσε και η τριμελής επιτροπή (άρ. 51 παρ. 5 του Σ.Κ.). Σε περίπτωση δε ανικανότητας που οφείλεται σε νόσο, η γνωμάτευση της οικείας Ανώτατης Υγειονομικής Επιτροπής είναι υποχρεωτική για τα αποφασίζοντα ή δικαιοδοτούντα επί των συντάξεων όργανα, εφόσον είναι ομόφωνη (άρ. 51 παρ. 7 του Σ.Κ.) και πλήρως αιτιολογημένη (Ε.Σ. Ολ. 1444/1987, 786/1982, 2076/2010). Τέλος, η γνωμάτευση της οικείας Ανώτατης Υγειονομικής Επιτροπής διαβιβάζεται με ολόκληρο τον σχετικό φάκελο στην Υπηρεσία Συντάξεων και με βάση αυτή και τα λοιπά στοιχεία εκδίδεται η σχετική πράξη ή απόφαση (51 παρ. 10). Εφόσον δε, το δικάζον δικαστήριο, ενώπιον του οποίου ασκήθηκε σχετικό ένδικο βοήθημα, κρίνει ότι η γνωμάτευση της οικείας Υγειονομικής Επιτροπής δεν έχει την απαιτούμενη νόμιμη αιτιολογία, οφείλει να παραπέμψει εκ νέου την υπόθεση στην Επιτροπή αυτή, αξιωνοντας νέα πλήρως αιτιολογημένη γνωμάτευση και πληρέστερη διευκρίνιση των ιατρικής φύσεως ζητημάτων που ανακύπτουν (Ε.Σ. Ολ. 1509/1996, 1031/1995, 242/1992, 248/1991, 567/1987). Σε περίπτωση όμως που, παρά την έκδοση επανειλημμένων προδικαστικών αποφάσεων, η αρμόδια Υγειονομική Επιτροπή δεν αποφαίνεται με σαφήνεια και πληρότητα στα ιατρικής φύσεως θέματα επί των οποίων ζητήθηκε με τις αποφάσεις αυτές διευκρίνιση και εμμένει, ως εκ τούτου, σε ελλιπώς αιτιολογημένες γνωματεύσεις, το Δικαστήριο μπορεί να μην αναπέμψει εκ νέου στην Επιτροπή προκειμένου να εκφέρει νέα αιτιολογημένη γνωμάτευση, αλλά να αποφανθεί επί του επίδικου συνταξιοδοτικού αιτήματος, αφού προηγουμένως εκφέρει το ίδιο κρίση και επί των ιατρικής φύσεως θεμάτων είτε με βάση τα στοιχεία του οικείου συνταξιοδοτικού φακέλου, εφόσον αυτά κρίνονται επαρκή, είτε διατάσσοντας τα προς τούτο πρόσφορα αποδεικτικά μέσα. Και αυτό, γιατί, προκειμένου να παρασχεθεί στον προσφεύγοντα, κατά το άρθρο 20 παρ. 1 του Συντάγματος, η έννομη δικαστική προστασία που αιτείται, δεν μπορεί να αποβεί εις βάρος του η παράλειψη της αρμόδιας Υγειονομικής Επιτροπής να γνωματεύσει αιτιολογημένα και η εμμονή της, παρά την έκδοση σχετικών προδικαστικών αποφάσεων, σε ελλειψείς, ασαφείς, αντιφατικές ή γενικόλογες κρίσεις στα κρίσιμα για τη θεμελίωση ή μη του επίδικου κατά περίπτωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος ιατρικής φύσεως θέματα (βλ. σχετ. Ε.Σ. Π Τμ. 1473/2008 και την παρατιθέμενη στην απόφαση νομολογία).

8. Στην προκειμένη υπόθεση από το σύνολο των στοιχείων του φακέλου εκτιμώμενα το καθένα χωριστά και σε συνδυασμό μεταξύ τους και από τα γνωστά στο Δικαστήριο από την .../2008 απόφαση του Π Τμήματος (βλ. άρθρο 95 παρ. 2 του π.δ/τος 1225/1981) προκύπτουν τα ακόλουθα: Ο ενάγων, πρώην Επισμηνίας, ο οποίος στις ... και ενώ υπηρετούσε στην 117 Πτέρυγα Μάχης, τραυματίστηκε σοβαρά στο κεφάλι σε τροχαίο ατύχημα κατά την εκτέλεση διατεταγμένης υπηρεσίας, ζήτησε αρχικά, με την από ...1997 έφεσή του η οποία ασκήθηκε ενώπιον του Π Τμήματος του

Ελεγκτικού Συνεδρίου, να ακυρωθεί η ...1997 απόφαση της Επιτροπής Ελέγχου Πράξεων Κανονισμού Συντάξεων (Ε.Ε.Π.Κ.Σ.) του Γ.Λ.Κ., με την οποία απορρίφθηκε ένστασή του κατά της ...1995 πράξης της 44ης Διεύθυνσης του Γ.Λ.Κ. Με την πράξη αυτή, απορρίφθηκε η από ...1995 αίτησή του για κανονισμό σύνταξης, κατά τις διατάξεις του άρθρου 26 παρ.1 περ. ε' του Συνταξιοδοτικού Κώδικα περί παθόντων εξαιτίας της υπηρεσίας, ύστερα από επανεξέτασή του από την Α.Α.Υ.Ε., σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 51 παρ. 9 και 53 παρ. 1 του ίδιου Κώδικα, αφού προηγούμενη αίτησή του για κανονισμό σύνταξης, κατά τις περί παθόντων εξ αιτίας της υπηρεσίας διατάξεις, είχε επίσης απορριφθεί με τη ... 1994 πράξη της ίδιας ως άνω Διεύθυνσης. Η ως άνω έφεση απορρίφθηκε ως αβάσιμη με την .../1999 απόφαση του Τμήματος, η οποία όμως στη συνέχεια αναιρέθηκε, με την .../2001 απόφαση της Ολομέλειας του Δικαστηρίου, για παράβαση ουσιώδους τύπου της διαδικασίας και ειδικότερα λόγω αντιφατικής και ελλιπούς αιτιολογίας και η υπόθεση αναπέμφθηκε στο ίδιο Τμήμα για νέα εξέταση. Το ΙΙ Τμήμα, επιλαμβανόμενο εκ νέου της υπόθεσης και συμμορφούμενο με όσα έγιναν δεκτά με την ως άνω αναιρετική απόφαση, έκρινε ότι η ΣΥΝΤ .../1995 γνωμάτευση της Α.Α.Υ.Ε., επί της οποίας στηρίχθηκε η απορριπτική κρίση των συνταξιοδοτικών οργάνων του Δημοσίου, δεν ήταν ειδικώς και επαρκώς αιτιολογημένη και ανέπεμψε, με την .../2002 απόφασή του, τον συνταξιοδοτικό φάκελο στην Α.Α.Υ.Ε. για νέα αιτιολογημένη γνωμάτευση. Μετά την προσκόμιση της ΣΥΝΤ ... /2004 νέας γνωμάτευσης της ίδιας ως άνω Επιτροπής, το Τμήμα με την .../2005 απόφασή του έκρινε ότι και η τελευταία αυτή γνωμάτευση στερείται νόμιμης αιτιολογίας και ανέπεμψε εκ νέου τον συνταξιοδοτικό φάκελο στην Α.Α.Υ.Ε., για νέα αιτιολογημένη γνωμάτευση, σε συμμόρφωση με την οποία εκδόθηκε η ... 2007 όμοια γνωμάτευση της Α.Α.Υ.Ε. Στη συνέχεια, με την .../2008 απόφασή του, το Τμήμα, έκρινε ότι, εφόσον η Α.Α.Υ.Ε. εμμένει στην έκδοση μη αιτιολογημένων γνωματεύσεων επί των ιατρικής φύσεως θεμάτων και προκειμένου να παρασχεθεί στον ήδη ενάγοντα, σύμφωνα με τις επιταγές του άρθρου 20 παρ. 1 του Συντάγματος, η αιτούμενη έννομη δικαστική προστασία και να κριθεί το επίδικο συνταξιοδοτικό δικαίωμά του, όφειλε να μην αναπέμψει για τρίτη φορά τον συνταξιοδοτικό φάκελο του για νέα γνωμάτευση στην Α.Α.Υ.Ε., αλλά να τον διακρατήσει και να αποφανθεί το ίδιο, με βάση τα υπάρχοντα αποδεικτικά στοιχεία, τα οποία κρίθηκαν επαρκή και για τα ιατρικής φύσεως θέματα που ανακύπτουν σχετικά με το είδος της πάθησης αυτού, τα αίτια που την προκάλεσαν και τη σχέση της πάθησής του με την υπηρεσία του στην Πολεμική Αεροπορία. Ακολούθως, το Τμήμα, κατόπιν των ως άνω παραδοχών, με την ίδια απόφαση έκανε δεκτή την έφεση του ενάγοντος, ακύρωσε ως νομικά πλημμελή την .../1997 απόφαση της Ε.Ε.Π.Κ.Σ., με την οποία είχε επικυρωθεί η .../1995 πράξη της 44ης Διεύθυνσης του Γ.Λ.Κ., απορριπτική του αιτήματος του ενάγοντος για κανονισμό σ' αυτόν σύνταξης κατά τις διατάξεις περί παθόντων εξαιτίας

της υπηρεσίας και ακύρωσε και την εν λόγω πράξη, με την αιτιολογία ότι εσφαλμένα έγινε με αυτή δεκτό ότι δεν συντρέχουν στο πρόσωπό του οι προϋποθέσεις που τάσσονται στο άρθρο 26 παρ. 1 περ. ε' του Συνταξιοδοτικού Κώδικα για τη θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος. Την απορριπτική της κρίση στήριξε στη μη νομίμως αιτιολογημένη, ενόψει όσων έγιναν δεκτά και με την .../2001 απόφαση της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου, ... 1995 ομόφωνη γνωμάτευση της Α.Α.Υ.Ε., η αιτιολογία της οποίας δεν συμπληρώθηκε ούτε με τις ...2004 και ...2007 όμοιες γνωματεύσεις, που προσκομίσθηκαν σε εκτέλεση των .../2002 και ...2005 προδικαστικών αποφάσεων του ΙΙ Τμήματος, αντίστοιχα. Περαιτέρω δε, αποφάνθηκε ότι συντρέχουν οι οριζόμενες στο άρθρο 26 παρ. 1 περ. ε' του Συνταξιοδοτικού Κώδικα προϋποθέσεις για τη θεμελίωση από τον ενάγοντα συνταξιοδοτικού δικαιώματος και ότι πρέπει να του κανονισθεί, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 45 και 34 του Κώδικα αυτού, σύνταξη με βάση ποσοστό ανικανότητας 25% και τον συντάξιμο μηνιαίο μισθό του βαθμού που έφερε και με τον οποίο μισθοδοτείτο κατά τον χρόνο εξόδου του από την υπηρεσία, προσαυξανόμενη κατά το άρθρο 45 παρ. 4 του ίδιου Κώδικα κατά 20%, η σύνταξή του δε πρέπει να οριστεί πληρωτέα αναδρομικά από τριετίας από την πρώτη του μήνα έκδοσης την εν λόγω απόφαση, ήτοι από 1.6.2005, σύμφωνα με το άρθρο 60 παρ. 1 του ίδιου ως άνω Κώδικα. Ακολούθως, σε συμμόρφωση με την απόφαση, εκδόθηκε η .../2008 πράξη κανονισμού σύνταξης της 44ης Διεύθυνσης του Γ.Λ.Κ. Με την πράξη αυτή, αφού κρίθηκε ότι ο ενάγων δικαιούται, λόγω βλάβης που προήλθε εξαιτίας της υπηρεσίας, σύμφωνα με τα άρθρα 26 παρ. 1 εδ. ε', 34 και 45 του Σ.Κ., σύνταξης συνιστάμενης βάσει του εκ 25% ποσοστού αναπηρίας στα 240/1000 (25% των 960/1000) του εκάστοτε μηνιαίου μισθού Επισμηνία με χρονοεπίδομα 16%, του κανονίστηκε η επίσης δικαιούμενη από τον ίδιο σύνταξη βάσει των διατάξεων του άρθρου 4 του ν. 1859/1989 (Α' 153), ίση προς το 85% της συντάξεως ομοιόβαθμου στρατιωτικού παθόντος την ίδια ανικανότητα σε περίοδο πολέμου, καθόσον η τελευταία ήταν μεγαλύτερη από την σύνταξη μαζί με το επίδομα ανικανότητας που δικαιούτο βάσει των ως άνω γενικών διατάξεων των άρθρων 26, 34, 45 και 54 του Σ.Κ. Η σύνταξη αυτή ορίστηκε πληρωτέα από 1.6.2005, ήτοι αναδρομικά από τριετίας από την πρώτη του μήνα δημοσίευσης της απόφασης του ΙΙ Τμήματος, σύμφωνα με τα οριζόμενα σε αυτή.

9. Με την υπό κρίση αγωγή και τα από ..2014 και ...2014 υπομνήματά του, ο ενάγων ζητεί να αναγνωρισθεί η υποχρέωση του Ελληνικού Δημοσίου να του καταβάλει: α) το ποσό των εκατόν πέντε χιλιάδων ευρώ (105.000,00 ευρώ), νομιμοτόκως από την επίδοση της αγωγής, και το ποσό των χιλίων τετρακοσίων εβδομήντα ευρώ (1.470,00 ευρώ) μηνιαίως από την 1^η Δεκεμβρίου 2002, άλλως δε συνολικά κατ' αποκοπή το ποσό των τριακοσίων σαράντα έξι χιλιάδων οκτακοσίων ευρώ

(346.800,00 ευρώ), ως αποζημίωση κατά το άρθρο 105 του Εισ.Ν.Α.Κ., για τη ζημία που υπέστη εξαιτίας των παράνομων ενεργειών των οργάνων του εναγομένου, ήτοι των οργάνων του Γ.Λ.Κ. που απέρριψαν, κατά παράβαση της συνταξιοδοτικής νομοθεσίας, τις αιτήσεις συνταξιοδότησής του, κατόπιν πλημμελούς τήρησης της οικείας συνταξιοδοτικής διαδικασίας, δοθέντος ότι οι αλληπάλληλες γνωματεύσεις των μελών της Ανωτάτης της Αεροπορίας Υγειονομικής Επιτροπής (Α.Α.Υ.Ε.) για την πάθησή του (μετατραυματική κροταφική επιληψία), αποφαινόμενων ότι δεν προήλθε από το τροχαίο ατύχημα που συνέβη στις ...1961, αλλά συνιστά νευρωτική διαταραχή σε έδαφος χαρακτηριστικής διαταραχής, χωρίς να αιτιολογούν νομίμως την κρίση τους και χωρίς να λαμβάνουν υπόψη τα πλήρη στοιχεία του φακέλου, ήταν νομικώς πλημμελείς, με αποτέλεσμα να αποστερηθεί της συντάξεως παθόντος εξαιτίας της υπηρεσίας και κατά συνεκδοχή για μακρύ χρονικό διάστημα, κατά τους ισχυρισμούς του, των αναγκαίων πόρων διαβίωσης. Ο ανωτέρω ισχυρίζεται ότι το ποσό των 105.000,00 ευρώ αφορά στην ζημία του κατά το χρονικό διάστημα από το έτος 1994, χρόνο έκδοσης της πρώτης απορριπτικής πράξης (...1994) του Γ.Λ.Κ. επί της αίτησής του για κανονισμό σύνταξης, έως τον Δεκέμβριο έτους 2002, που κατέθεσε την υπό κρίση αγωγή («72 μήνες X 1.470,00 ευρώ = 105.000,00 ευρώ κατά προσέγγιση», βλ. σχετ. σελ. 4 του από 12.9.2014 υπομνήματος), το δε εν λόγω ποσό, αντιστοιχεί στους αποστερηθέντες για την αναγκαία διαβίωσή του πόρους (για διατροφή, στέγαση, κοινωνικότητα, θεραπευτική και νοσηλευτική αγωγή), λόγω των προβλημάτων της υγείας του, της εντεύθεν αδυναμίας του για ανεύρεση σταθερής εργασίας και της δυσχερούς διαβίωσής του καθ' όλο αυτό το χρονικό διάστημα ως άνεργου και ανασφάλιστου.

10. Επίσης, ζητεί να του καταβληθεί το ποσό των εκατόν πενήντα χιλιάδων ευρώ (150.000,00 ευρώ), νομιμοτόκως από την επίδοση της αγωγής, ως χρηματική ικανοποίηση για την αποκατάσταση της ηθικής βλάβης του. Υποστηρίζει δε ότι υπέστη ταύτη, κατόπιν του ατυχήματος στο οποίο ενεπλάκη κατά την εκτέλεση των υπηρεσιακών καθηκόντων του, το οποίο καθόρισε την μετέπειτα πορεία της σωματικής και ψυχικής του υγείας, που επιδεινώθηκε από την εσφαλμένη φαρμακευτική αγωγή που του χορηγήτο, με συνέπεια την παραίτησή του από την Πολεμική Αεροπορία και την συνακόλουθη αδυναμία του να σταδιοδρομήσει επαγγελματικά. Ισχυρίζεται, επίσης, ότι ηθική βλάβη προκλήθηκε σε αυτόν επιπροσθέτως, εξαιτίας των ενεργειών και παραλείψεων των οργάνων της Διοίκησης και κυρίως λόγω της εσφαλμένης αρχικής διάγνωσης του νοσήματός του από την Πρωτοβάθμια Υγειονομική Επιτροπή και την Ανώτατη Υγειονομική Επιτροπή, που ενήργησαν παράνομα, παραβιάζοντας τις αρχές της καλής και χρηστής διοίκησης, με σκοπό να τον παραπλανήσουν ως προς το είδος της πάθησής του και τα αίτια πρόκλησής της, θεωρώντας τον άτομο με ψυχολογικό πρόβλημα και αντιμετωπίζοντάς τον άκρως προσβλητικά και

υποτιμητικά, ενώ συνετέλεσαν επίσης στο να βιώσει στη συνέχεια κοινωνικό στιγματισμό και οικονομική ανέχεια.

11. Με τα δεδομένα αυτά και σύμφωνα με όσα εκτέθηκαν στις σκέψεις 5 έως 7 της παρούσας, η ένδικη αγωγή με την οποία δεν επιδιώκεται ο κανονισμός σύνταξης, ώστε να κωλύεται η ικανοποίηση της σχετικής αξίωσης, λόγω του προβλεπόμενου στο άρθρο 60 παρ. 1 του Σ.Κ. χρονικού περιορισμού στην αναδρομική καταβολή συντάξεων, αλλά ερείδεται στο άρθρο 105 Εισ.Ν.Α.Κ., είναι νόμω βάσιμη κατά το μέρος που ζητείται η αναγνώριση της υποχρέωσης του εναγομένου Ελληνικού Δημοσίου να αποζημιώσει τον ενάγοντα για τις στερηθείσες εξαιτίας παράνομων πράξεων και παραλείψεων των οργάνων του συντάξεις, τις οποίες edικαιούτο για χρονικό διάστημα προγενέστερο εκείνου που τελικώς προσδιορίστηκε από τα όργανα αυτά ως χρόνος έναρξης καταβολής της σύνταξης, και συγκεκριμένα για το χρονικό διάστημα από την έκδοση της .../1995 πράξης της 44^{ης} Διεύθυνσης του Γ.Λ.Κ. έως την κατάθεση της ένδικης αγωγής (.../2002). Τούτο, δοθέντος ότι με την .../2008 αμετάκλητη απόφαση του ΙΙ Τμήματος του Δικαστηρίου, που εκδόθηκε κατ' εφαρμογή της οριζόμενης στο άρθρο 66 του Συνταξιοδοτικού Κώδικα διαδικασίας, διαγνώστηκε, με δύναμη δεδικασμένου, ότι τα αρμόδια συνταξιοδοτικά όργανα, απορρίπτοντας την σχετική ένσταση και αίτηση του ενάγοντος, με την .../1997 απόφαση της Ε.Ε.Π.Κ.Σ. και την .../1995 πράξη της 44^{ης} Διεύθυνσης του Γ.Λ.Κ., αντίστοιχα, έσφαλαν με το να μην προβούν στον κανονισμό σύνταξης, σύμφωνα με το άρθρο 26 παρ. 1 περ. ε' του Σ.Κ, δεχόμενα ότι δεν συντρέχουν στο πρόσωπό του οι προϋποθέσεις που τάσσονται στο προαναφερόμενο άρθρο για τη θεμελίωση από αυτόν συνταξιοδοτικού δικαιώματος και στηρίζοντας την απορριπτική κρίση τους στη μη νομίμως αιτιολογημένη ομόφωνη απόφαση της Α.Α.Υ.Ε. Ως εκ τούτου, συντρέχει, εν προκειμένω, η απαιτούμενη για τη νομική βασιμότητα της αγωγής προϋπόθεση του παράνομου χαρακτήρα της εν λόγω άρνησης των οργάνων αυτών, που εκδηλώθηκε με την έκδοση της .../1997 απόφασης και της .../1995 πράξης, όπως κρίθηκε με την .../2008 απόφαση, και στοιχειοθετείται, συνεπώς, υποχρέωση του Δημοσίου προς αποκατάσταση της ζημίας, που υπέστη ο ενάγων από τη στέρηση της σύνταξής του, για χρονικό διάστημα πέραν της τριετίας από την πρώτη του μήνα δημοσίευσης της ... /2008 απόφασης του ΙΙ Τμήματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου, ήτοι από την έκδοση της ... 1995 πράξης της 44^{ης} Διεύθυνσης του Γ.Λ.Κ. και έως την κατάθεση της ένδικης αγωγής (... 2002), στο οποίο δεν ανέτρεξαν τα οικονομικά αποτελέσματα της κανονισθείσας, με την .../2008 πράξη της ως άνω Διεύθυνσης, σύνταξής του (πληρωτέας από 1.6.2005), ενώ απορριπτέοι κρίνονται οι περί του αντιθέτου ισχυρισμοί του Δημοσίου. Τέλος, συντρέχει και η απαιτούμενη για την κατά το άρθρο 105 Εισ.Ν.Α.Κ. θεμελίωση της αδικοπρακτικής ευθύνης του Δημοσίου προϋπόθεση της ύπαρξης αιτιώδους συνδέσμου μεταξύ των ανωτέρω

παράνομων πράξεων των οργάνων του εναγομένου και της επελθούσας στον ενάγοντα ζημίας, συνεπεία της παράνομης στέρησης συντάξεων κατά το ως άνω χρονικό διάστημα, ο οποίος δεν διεκόπη με την έκδοση της προαναφερθείσας συνταξιοδοτικής πράξης, με την οποία ορίστηκε πληρωτέα η σύνταξή του μόνο από 1.6.2005 (ήτοι, από τριετίας από την πρώτη του μήνα δημοσίευσής της απόφασης του Τμήματος), καθόσον επήλθαν έννομες συνέπειες βλαπτικές για τα συμφέροντά του, οι οποίες δεν ήρθαν πλήρως, αν ληφθεί υπόψη ότι ο ενάγων απώλεσε για το χρονικό διάστημα από ...1995 (ημερομηνία έκδοσης της ...1995 πράξης) έως ... 2002 (ημερομηνία κατάθεσης της ένδικης αγωγής) τη μηνιαία σύνταξη, που θα ελάμβανε, εάν δεν είχε μεσολαβήσει η παράνομη αυτή άρνηση των οργάνων του εναγομένου να κανονίσουν τη σύνταξή του σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 26 παρ. 1 περ. ε' του Σ.Κ. Συνεπώς, ο ενάγων υπέστη οικονομική ζημία από την παράνομη στέρηση της σύνταξης του για το ως άνω χρονικό διάστημα, η οποία αντιστοιχεί στη σύνταξη η οποία θα έπρεπε να του είχε καταβληθεί, εάν του είχε κανονιστεί σύνταξη σύμφωνα με τις περί παθόντων εξαιτίας της υπηρεσίας διατάξεις, για την οποία (ζημία) το εναγόμενο Ελληνικό Δημόσιο δεν προέβαλε άλλωστε ένσταση συμψηφισμού περί ύπαρξης ωφέλειας του ενάγοντος.

12. Περαιτέρω, όμως, σύμφωνα με όσα έγιναν δεκτά στη σκέψη 5 της παρούσας, από το άρθρο 216 του Κ.Πολ.Δ/μιας, που ίσχυε κατά τον κρίσιμο χρόνο, συνάγεται ότι το δικόγραφο της αγωγής πρέπει να περιέχει σαφή έκθεση των γεγονότων, τα οποία θεμελιώνουν κατά νόμο την αγωγή και δικαιολογούν την άσκησή της από τον ενάγοντα κατά του εναγομένου, καθώς και ακριβή περιγραφή του αντικειμένου της διαφοράς, ώστε να μην καταλείπεται αμφιβολία περί της αξίωσής του και να υπάρχει η δυνατότητα στο μεν Δικαστήριο να κρίνει τη βασιμότητα αυτής και στο εναγόμενο να αμυνθεί έναντι της αγωγικής αξιώσεως με ανταπόδειξη ή ένσταση. Ως εκ τούτου, το αίτημα της ένδικης αγωγής για αποζημίωση, κατά το μέρος που δεν αφορά τις αποστερηθείσες συντάξεις για το χρονικό διάστημα προγενέστερο του χρόνου έναρξης καταβολής της σύνταξής του, αλλά αντιστοιχεί, κατά τους ισχυρισμούς του, στους «αναγκαίους και δη εύλογους κατά τις προσωπικές, αντικειμενικές και υποκειμενικές [αντιλήψεις] (καθώς περιγράφονται και αναλογούν κατά την κοινή λογική) πόρους για την αποδεκτή, κατά τα συνήθη, άλλως αναγκαία διαβίωσή» του, κατά το χρονικό διάστημα από το έτος 1994 έως την κατάθεση της υπό κρίση αγωγής, σύμφωνα με το δικόγραφο, χωρίς ακριβή περιγραφή και προσδιορισμό του αγωγικού αιτήματος, με παράθεση των πραγματικών περιστατικών που είναι νομικώς ικανά και αναγκαία, κατά τον ενάγοντα, για την θεμελίωση της αξίωσής του, την προστασία της οποίας ζητεί, είναι απορριπτέο πρωτίστως ως αόριστο, άλλως ως αναπόδεικτο.

13. Επιπροσθέτως, ο ενάγων απαραδέκτως ζητεί την αποκατάσταση της ζημίας του για τη στέρηση της σύνταξής του από τον χρόνο έκδοσης της ... /1994 πράξης της 44^{ης} Διεύθυνσης του Γ.Λ.Κ., με την οποία απορρίφθηκε η πρώτη αίτησή του για κανονισμό σύνταξης, έως και την έκδοση στις ... 1995 της ...1995 πράξης, με την οποία απορρίφθηκε η εκ νέου κατατεθείσα αίτησή του για επανεξέτασή του από την Α.Α.Υ.Ε. και κανονισμό σύνταξης, κατά τις διατάξεις των άρθρων 51 παρ. 9 και 53 παρ. 1 του Σ.Κ., καθόσον η τελευταία αποτελεί την κριθείσα ως παράνομη πράξη και ακυρωθείσα με την αμετάκλητη .../2008 απόφαση του ΙΙ Τμήματος και, συνεπώς, οι σχετικές ζημιολογίες συνέπειες, επήλθαν για τον ενάγοντα από την ίδια χρονολογία, για δε το προηγούμενο χρονικό διάστημα δεν έχει διαγνωστεί η, κατά την οριζόμενη στο άρθρο 66 του Σ.Κ. διαδικασία, ύπαρξη παρανομίας των συνταξιοδοτικών οργάνων του Δημοσίου ως απαιτούμενη προϋπόθεση για τη θεμελίωση ευθύνης του προς αποκατάσταση της ζημίας που υπέστη ο ανωτέρω, ούτε άλλωστε προσβλήθηκε από αυτόν ενώπιον Δικαστηρίου άλλη πράξη ή παράλειψη των εν λόγω οργάνων (όπως της ...1994 απορριπτικής πράξης της 44^{ης} Διεύθυνσης του Γ.Λ.Κ. επί της πρώτης αίτησής του) προκειμένου να κριθεί η νομιμότητά της.

14. Εξάλλου, απορριπτέο ως απαράδεκτο είναι και το αίτημα της αγωγής για την καταβολή, ως αποζημίωση, του ποσού των 1.470,00 ευρώ μηνιαίως, το οποίο «απαιτείται για την αποδεκτή, κατά τα συνήθη, άλλως αναγκαία διαβίωσή» του, «από την 1^η μέρα κάθε μήνα από την 1^η Δεκεμβρίου 2002» «για το μέλλον και περιοδικά», το οποίο προκύπτει, σύμφωνα με το από ...2014 υπόμνημα (βλ. σελ. 2), με βάση το μεσοσταθμιστικό κόστος ζωής, κατόπιν προσδιορισμού των αναγκών του ενάγοντος στο ύψος του ως άνω ποσού (1.470,00 ευρώ). Τούτο, διότι από το άρθρο 216 του Κ.Πολ.Δ/μιας συνάγεται ότι αντικείμενο της αγωγής είναι αξιώσεις ορισμένες, ήδη γεγενημένες και εκκαθαρισμένες κατά τον χρόνο άσκησης της αγωγής, ώστε αυτές να καθίστανται δικαστικώς επιδιώξιμες και όχι η επιδίκαση μελλοντικών και μη προβλεπτέων αξιώσεων, που πηγάζουν από αιτία που δεν έχει επέλθει κατά τον κρίσιμο χρόνο κατάθεσης της αγωγής, ακόμα και αν μετά πιθανότητας προσδοκάται ότι τα περιστατικά τα οποία ισχύουν κατά τον χρόνο ασκήσεως της αγωγής δεν πρόκειται να μεταβληθούν στο μέλλον (πρβλ. 107/2015 Δ.Εφ.Λαρ, ΕΣ ΙΙ Τμ. 609/2011, 46/2006, 1461/2004, 268/2003, πρβλ. ΙΙΙ Τμ. 1853/2018, ΙΙ Τμ. 1085/2019 επί αγωγών στις οποίες εφαρμόζεται ο Κ.Δ.Δ/Δμίας), καθόσον δεν είναι δυνατή η παροχή προληπτικής προστασίας, όταν το Δικαστήριο δεν μπορεί να στηρίξει την κρίση του σε απαραίτητα κατά το ουσιαστικό δίκαιο στοιχεία, διότι αυτά θα επέλθουν σε μελλοντικό χρονικό σημείο. Άλλωστε, σε κάθε περίπτωση, η αξίωση του ενάγοντος για την περιοδική καταβολή σύνταξης έχει ήδη ικανοποιηθεί για το χρονικό διάστημα από 1ης.6.2005 και εφεξής με την, εκδοθείσα σε συμμόρφωση με

την .../2008 απόφαση του II Τμήματος, .../2008 πράξη κανονισμού σύνταξης της 44^{ης} Διεύθυνσης του Γ.Λ.Κ.

15. Κατόπιν όσων έγιναν δεκτά στην σκέψη 10 της παρούσας, αποβαίνει εξεταστέα η ένδικη αγωγή κατά το μέρος που κρίθηκε νόμα βάσιμη και ως προς την ουσιαστική βασιμότητά της. Λαμβανομένου δε υπόψη του ότι η ένδικη αγωγή κατατέθηκε στις 20.12.2002 ενώπιον του Διοικητικού Πρωτοδικείου (με αριθμό κατάθεσης στο Διοικ. Πρ.Αθ. ...2002, ανεξαρτήτως εάν τούτο ήταν τελικά αναρμόδιο), ήτοι σε χρόνο κατά τον οποίο δεν είχε καθιερωθεί η αυτοτέλεια του ενδίκου βοηθήματος της αγωγής, που ασκείται ενώπιον του Ελεγκτικού Συνεδρίου (βλ. σκέψη 5), η αξίωση του ενάγοντος για την αιτούμενη αποζημίωση δεν έχει υποπέσει στην πενταετή παραγραφή του άρθρου 90 παρ.1 του Κώδικα Δημοσίου Λογιστικού (ν. 2362/1995, Α' 247), όπως ίσχυε κατά τον κρίσιμο χρόνο, δεδομένου ότι αυτή κατέστη δικαστικώς επιδιώξιμη το έτος 2008, όταν εκδόθηκε η ... απόφαση του II Τμήματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου, με την οποία διαπιστώθηκε η, λόγω εσφαλμένης εφαρμογής των σχετικών διατάξεων, παρανομία των οργάνων της συνταξιοδοτικής διοίκησης (Ε.Σ. βλ. III Τμ. 2359/2012, 405/2020, πρβλ. III Τμ. 2744, 2494/2014 κ.α.) και δεν έχει έκτοτε συμπληρωθεί, καθόσον - πέραν του ότι δεν νοείται παραγραφή εν επιδικία στη διοικητική δίκη, αφού σ' αυτήν η πρωτοβουλία ανήκει στο δικαστήριο, και όχι στους διαδίκους - μεσολάβησαν διάφορες διαδικαστικές πράξεις και ενέργειες που εμπόδισαν τη συμπλήρωσή της. Επομένως, ο ενάγων δικαιούται ως αποζημίωση, κατά το άρθρο 105 Εισ.Ν.Α.Κ., τις συντάξεις που στερήθηκε, κατά τις περί παθόντων εξαιτίας της υπηρεσίας διατάξεις του άρθρου 26 παρ. 1 ε' του Συνταξιοδοτικού Κώδικα, από ...1995, ημερομηνία έκδοσης της ...1995 πράξης, με την οποία παρανόμως απορρίφθηκε η αίτησή του για κανονισμό σύνταξης έως ...2002, ημερομηνία κατάθεσης της ένδικης αγωγής.

16. Από τα στοιχεία του φακέλου δεν προκύπτουν τα ποσά των συντάξεων που δικαιούτο να λάβει ο ενάγων, εάν του είχε κανονιστεί σύνταξη κατά το ως άνω χρονικό διάστημα, σύμφωνα με τις προαναφερθείσες διατάξεις σε συνδυασμό με τις διατάξεις των άρθρων 45 και 34 του Συνταξιοδοτικού Κώδικα, με βάση ποσοστό ανικανότητας 25% (ήτοι το ποσοστό ανικανότητάς του κατά τον χρόνο απόλυσής του) και το συντάξιμο μηνιαίο μισθό του βαθμού που έφερε και με τον οποίο μισθοδοτείτο κατά τον χρόνο εξόδου του από την υπηρεσία, προσαυξανόμενη κατά το άρθρο 45 παρ. 4 του ίδιου Κώδικα κατά 20% (βλ. και απόφαση .../2008 του II Τμήματος) ή σύμφωνα με άλλες εφαρμοστέες εν προκειμένω διατάξεις που τυχόν καθορίζουν μεγαλύτερη σύνταξη. Με τα δεδομένα αυτά, το Δικαστήριο κρίνει ότι, για να προσδιορίσει το ύψος της οφειλόμενης στον ενάγοντα αποζημίωσης, πρέπει να αναβάλει, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 25, 70 παρ. 2 και 4, 97 και 100 παρ. 1 και 2 του

π.δ. 1225/1981, την έκδοση οριστικής απόφασης, προκειμένου, με επιμέλεια της αρμόδιας συνταξιοδοτικής αρχής, να συμπληρωθούν τα στοιχεία του φακέλου, εντός δύο μηνών από την κοινοποίηση σε αυτή της παρούσας απόφασης, με αναλυτική βεβαίωση, από την οποία να προκύπτουν: α) επακριβώς για κάθε μήνα του επίδικου χρονικού διαστήματος από ...1995 έως ...2002 τα (ακαθάριστα) μηνιαία ποσά σύνταξης που θα έπρεπε αυτός να είχε λάβει, αν του είχε κανονιστεί σύνταξη σύμφωνα με τις περί παθόντων εξαιτίας της υπηρεσίας διατάξεις του άρθρου 26 και των άρθρων 45 και 34 του Συνταξιοδοτικού Κώδικα, με βάση ποσοστό ανικανότητας 25% και τον συντάξιμο μηνιαίο μισθό του βαθμού που έφερε και με τον οποίο μισθοδοτείτο κατά τον χρόνο εξόδου του από την υπηρεσία, προσανυξανόμενη κατά το άρθρο 45 παρ. 4 του ίδιου Κώδικα κατά 20%, ή σύμφωνα με τυχόν άλλες διατάξεις, με βάση τις οποίες δικαιούται επίσης (μεγαλύτερη) σύνταξη και παρίστανται, ως εκ τούτου, εν προκειμένω εφαρμοστέες, (βλ. πράξη .../2008 πράξη κανονισμού σύνταξης της 44^η Διεύθυνσης Γ.Λ.Κ.), καθώς και β) το συνολικό ποσό των δικαιούμενων συντάξεων.

17. Μετά δε την κατά τα ανωτέρω συμπλήρωση των στοιχείων του φακέλου της υπόθεσης, πρέπει να ορισθεί αρμοδίως νέα δικάσιμος για τη συζήτηση της ένδικης αγωγής, κατά την οποία το Δικαστήριο επιφυλάσσεται να κρίνει ως προς τα αιτήματα χρηματικής ικανοποίησης λόγω ηθικής βλάβης, επιδίκασης δικαστικής δαπάνης και το παρεπόμενο αγωγικό αίτημα περί επιδίκασης τόκων, καθώς και να εγγραφεί η υπόθεση στο πινάκιο της νέας αυτής δικάσιμου και να διαταχθεί η κλήτευση όλων των διαδίκων σε αυτήν.

Διά ταύτα

Αναβάλλει την έκδοση οριστικής απόφασης.

Διατάσσει τη συμπλήρωση, με επιμέλεια της αρμόδιας συνταξιοδοτικής Διεύθυνσης, των στοιχείων του φακέλου κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στο σκεπτικό, τον ορισμό αρμοδίως νέας δικάσιμου, μετά την κατάθεση των στοιχείων αυτών στη Γραμματεία του Τμήματος τούτου, την εγγραφή της υπόθεσης στο οικείο πινάκιο και τη νόμιμη και εμπρόθεσμη κλήτευση όλων των διαδίκων να παραστούν στη νέα αυτή δικάσιμο.

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε στην Αθήνα, στις 26 Ιουνίου 2020.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΜΑΡΙΑ ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΥ

Η ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ ΠΑΡΕΔΡΟΣ
ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΜΑΡΚΟΒΙΤΗ

**Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΣΟΦΙΑ ΚΟΥΤΣΟΒΟΥΛΟΥ**

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση, στο ακροατήριο του Δικαστηρίου, στις 13 Νοεμβρίου 2020 από το Έκτο Τμήμα αυτού πρώην (III) Τμήμα.

**Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΜΑΡΙΑ ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΥ**

**Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΣΟΦΙΑ ΚΟΥΤΣΟΒΟΥΛΟΥ**